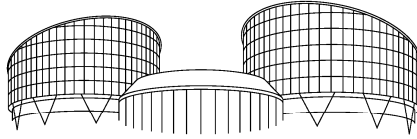

Tradus și revizuit de IER (<http://ier.gov.ro/>)

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA GROZA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 12889/19)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

21 decembrie 2021

Prezenta hotărâre este definitivă, dar poate suferi modificări de formă.

În cauza Groza împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-un comitet compus din:

Gabriele Kucsko-Stadlmayer, *președinte*,

Iulia Antoanella Motoc,

Pere Pastor Vilanova, *judcători*,

și Ilse Freiwirth, *grefier adjunct de secție*,

Având în vedere:

cererea (nr. 12889/19) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Elena Groza („reclamanta”), a sesizat Curtea la 19 februarie 2019, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”); reclamanta s-a născut în 1953 și a fost reprezentată de domnul R.M. Ichim, avocat în Iași;

decizia de a comunica capetele de cerere referitoare la pretinsa încălcare a dreptului reclamantei la o audiere echitabilă, a dreptului la egalitatea armelor, a dreptului la apărare și a dreptului la respectarea vieții private și de familie (art. 6 și 8 din Convenție) Guvernului român („Guvernul”), reprezentat de agentul său guvernamental, doamna O. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, și de a declara inadmisibile celelalte capete de cerere;

observațiile părților;

decizia de a respinge obiecția Guvernului ca cererea să fie examinată de un comitet;

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 30 noiembrie 2021,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

OBIECTUL CAUZEI

1. La 20 iulie 2015, reclamanta a formulat o acțiune civilă împotriva lui C.B. În fața Tribunalului Neamț („tribunalul”) solicitând 50 000 euro (EUR) pentru prejudiciul adus onoarei și reputației acesteia, întrucât C.B. ar fi deschis pe Facebook un cont de comunicare socială folosind informații private și fotografia reclamantei și a postat mesaje pe acest cont care au defăimat-o pe reclamantă în cercul său de prieteni și al colegilor de muncă și i-au afectat relațiile sale private și profesionale.

2. La cererea reclamantei, instanța a numit un expert IT care să întocmească un raport de expertiză („raportul”) pentru a stabili identitatea persoanei care crease contul. Expertul a concluzionat că nu poate descoperi toate datele tehnice legate de cont și să ancheteze mai amănunțit cine l-a creat, întrucât cererile sale de informații adresate Facebook au rămas fără răspuns.

3. În cursul procedurii, reclamanta a solicitat instanței să dispună un ordin judecătoresc prin care să solicite companiei să furnizeze informațiile solicitate, în cazul în care refuza să divulge date confidențiale oricărei alte persoane decât unei instanțe. Cererea reclamantei a fost respinsă. Tribunalul a hotărât că un ordin judecătoresc adresat Facebook nu era necesar întrucât

expertul contactase deja în scris compania fără a primi un răspuns și afirmase că, potrivit experienței sale, compania nu răspundea la astfel de solicitări.

4. La 19 decembrie 2017, tribunalul a respins cererea reclamantei. Tribunalul a hotărât că, pentru ca cineva să răspundă pentru afirmațiile făcute în cont, reclamanta trebuia să dovedească identitatea persoanei care le-a făcut. Solicitățile sale ca expertul să transmită solicitări de informații companiei au fost admise, iar procedurile au fost suspendate de două ori în așteptarea unui răspuns, însă Facebook nu a dat niciun răspuns. Astfel, mijloacele de probă prezentate nu au reușit să indice în mod clar dacă contul era fals. În plus, identitatea creatorului nu a putut fi stabilită pentru a proba dincolo de orice îndoială că C.B. postase mesajele.

5. Într-un apel formulat în fața Curții de Apel Bacău („curtea de apel”), reclamanta a susținut că respingerea cererii sale de a dispune un ordin judecătoresc adresat Facebook nesprrijinită de motive ferme i-a încălcat dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil și a pus-o în imposibilitatea de a-și susține cauza. Tribunalul admisesese că cererile de clarificări formulate de expert fuseseră necesare pentru această cauză. Aceste informații erau tehnice și confidențiale și reclamanta solicitase asistență din partea tribunalului întrucât expertul nu a putut obține un răspuns. Dacă Facebook continua să nu ofere niciun răspuns, instanța ar fi putut impune sancțiuni împotriva companiei pentru întârzierea procedurilor.

6. La 12 septembrie 2018, curtea de apel a respins cererea reînnoită a reclamantei de a dispune un ordin judecătoresc care să fie adresat Facebook și care să răspundă apelului formulat de aceasta. Instanța a considerat că nu era necesar să examineze cauza în apel, având în vedere probele prezentate în fața tribunalului, argumentele invocate în apelul reclamantei și ceea ce aceasta intenționa să dovedească prin aceste mijloace de probă. Decizia tribunalului de a respinge cererea de pronunțare a unui ordin judecătoresc fusese motivată și fondată. Instanța respectivă îl considerase inutil pentru speță. Hotărârea de a respinge plângerea reclamantei fusese de asemenea întemeiată, dat fiind că reclamanta nu a reușit să dovedească că C.B. era persoana care a postat mesajele pe cont.

MOTIVAREA CURȚII

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 DIN CONVENȚIE

7. Reclamanta se plângea că procedura împotriva lui C.B. nu a fost echitabilă și i-a încălcat dreptul la apărare, dreptul de a prezenta probe și dreptul de a prezenta argumente în susținerea cauzei sale. Potrivit reclamantei, instanțele naționale i-au respins cererea, solicitările de obținere de mijloace de probă și ca o dispoziție judecătorească să fie transmisă Facebook România și Facebook Irlanda, precum și cererea avocatului său de

suspendare a procedurii pentru ca acesta să poată participa la ultima audiere în cauză, întrucât nu a prezentat motive care să justifice suficient concluziile instanțelor cu privire la aceste aspecte.

8. Capetele de cerere nu pot fi considerate vădit nefondate în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție sau inadmisibile din niciun alt motiv. Prin urmare, trebuie să fie declarate admisibile.

9. Curtea reamintește principiile generale stabilite în jurisprudența sa pentru aprecierea caracterului echitabil al procedurilor, inclusiv aspectele legate de admisibilitatea probelor, egalitatea armelor și obligația instanțelor de a-și motiva deciziile [a se vedea *Perić împotriva Croației*, nr. 34499/06, pct. 19 și 24, 27 martie 2008; *Andrejeva împotriva Letoniei* (MC), nr. 55707/00, pct. 98, CEDO 2009; *Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2)* (MC), nr. 22251/08, pct. 61, CEDO 2015; *Letinčić împotriva Croației*, nr. 7183/11, pct. 47 și 49, 3 mai 2016; *Răchită împotriva României*, nr. 15987/09, pct. 51 și 57, 17 mai 2016; *Devinar împotriva Sloveniei*, nr. 28621/15, pct. 53, 22 mai 2018; *López Ribalda și alții împotriva Spaniei* (MC), nr. 1874/13 și 8567/13, pct. 149 și 150, 17 octombrie 2019; și *Mihail Mihăilescu împotriva României*, nr. 3795/15, pct. 74 și 76, 12 ianuarie 2021).

10. Curtea observă că sarcina probei legate de faptul că acel cont în litigiu era fals și fusese creat de C.B. îi revenise reclamantei. Singura modalitate prin care se putea achita în mod credibil de această obligație era un raport al unui expert IT care solicita informații pe care doar Facebook le putea furniza.

11. Admițând cererile reclamantei de întocmire a unui raport de expertiză și ca expertul să transmită cereri repetate către Facebook România și Facebook Irlanda pentru a încerca să obțină aceste informații, tribunalul a admis că informațiile solicitate din partea Facebook erau necesare pentru examinarea cauzei. Expertul considera, de asemenea, informațiile pe care le solicitase din partea Facebook ca fiind necesare pentru investigarea circumstanțelor legate de deschiderea contului. Prin urmare, informațiile erau indispensabile și puteau influența rezultatul procedurilor. În plus, cererea reclamantei de a se dispune un ordin judecătoresc care să oblige Facebook să divulge aceste informații era determinată în mod precis de lipsa de răspuns a companiei la solicitările expertului și de îngrijorarea reclamantei, care era consolidată de experiența expertului – că Facebook ar fi tratat probabil în mod diferit cererile formulate de persoane fizice și cele formulate de instituții judiciare în circumstanțe care implică divulgarea de informații confidențiale.

12. Cu toate acestea, tribunalul a refuzat cererea de a dispune un ordin judecătoresc întrucât a considerat că un astfel de ordin nu era necesar, având în vedere lipsa de răspuns a companiei la solicitările expertului și a experienței sale anterioare de a nu primi răspunsuri la solicitările adresate acestei companii.

13. Reclamanta a invocat aceste argumente (supra, pct. 11) în fața curții de apel. În plus, a susținut că cererea sa de pronunțare a unui ordin judecătoresc fusese justificată de faptul că, în raport cu o persoană privată,

autoritățile judiciare aveau mijloace de a pune în aplicare legea în situația în care Facebook continua să nu ofere niciun răspuns și refuza să facă schimb de informații.

14. Acest argument nu poate fi considerat nefondat, întrucât Codul de procedură civilă (art. 187, 189 și 261) și Legea nr. 189/2003 privind asistența juridică internațională în materie civilă (art. 1-33) abilita instanța care examina cauza să obțină probele și informațiile necesare din afara jurisdicției sale prin intermediul unei comisii rogatorii și, dacă era necesar, al unor sancțiuni coercitive. Guvernul nu a contestat și nu a prezentat probe care să sugereze că instanțele care solicitaseră mijloacele de probă sau informațiile în cauză nu ar fi putut recurge la astfel de măsuri dacă s-ar fi confruntat cu un refuz din partea Facebook.

15. Prin urmare, Curții îi este dificil să înțeleagă motivele pentru care cererea de pronunțare a unui ordin judecătoresc care să oblige Facebook să divulge informațiile necesare expertului nu ar fi trebuit să fie admisă.

16. Curtea de apel a respins argumentele reclamantei (supra, pct. 11 și 13), prezentând, în esență, motive similare celor furnizate de tribunal și care nu abordau în mod specific argumentul referitor la modalitățile de punere în aplicare a legii aflate la dispoziția autorităților judiciare, invocat în apelul formulat de aceasta.

17. Având în vedere implicațiile decisive ale acestui ultim argument pentru cauză, Curtea consideră că instanța de apel era obligată să dea un răspuns specific și explicit, indiferent care ar fi fost concluzia sa finală în această privință – clarificând probabil motivele pentru care experiența unei singure persoane, deși expert numit de curte, a făcut ca o instanță să renunțe la încercarea de a obține probe aparent decisive pentru soluționarea cauzei, dată fiind competențele de aplicare a legii specifice doar unei autorități judiciare însărcinate în acest sens de un cadru juridic relevant. În lipsa unui astfel de răspuns, nu se poate stabili dacă instanța a omis pur și simplu să examineze argumentul sau dacă intenționa să îl respingă și, în cazul în care aceasta era intenția sa, care au fost motivele unei astfel de decizii (a se compara cu *Răchită*, citată anterior, pct. 57).

18. În consecință, respingerea directă a cererii reclamantei de a dispune ca un ordin judecătoresc oficial să fie transmis către Facebook, însoțită de respingerea pretenției sale pe motiv că nu a reușit să probeze că C.B. a postat mesajele pe un cont creat pe numele său, a plasat-o într-un dezavantaj substanțial față de pârâtă.

19. Acest lucru este valabil mai ales având în vedere că motivele instanței de a respinge cererea de a pronunța un ordin judecătoresc par să nu contrazică esența motivelor aflate la baza deciziei anterioare de a admite ca expertul să solicite în mod repetat informații din partea companiei, în primul rând, și de a ignora aspectele invocate de reclamantă care aveau o implicație decisivă în speță.

20. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

21. Curtea consideră că nu este necesar să examineze celelalte capete de cerere formulate de reclamantă în temeiul acestei dispoziții (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Perić*, citată anterior, pct. 26).

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

22. Reclamanta s-a plâns că, prin limitarea incorectă a dreptului său la apărare și a dreptului de a prezenta probe în susținerea cauzei sale și prin faptul că nu a pedepsit persoana responsabilă pentru folosirea ilegală a informațiilor sale private și intruziunea în viața sa, instanța i-a încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie.

23. Având în vedere că procedura împotriva lui C.B. privea acuzațiile de folosire ilegală a datelor personale și a imaginilor reclamantei, precum și un limbaj de natură să-i păteze reputația și să-i afecteze mediul său profesional și privat, Curtea consideră că aceste acțiuni au atins nivelul necesar de gravitate pentru a putea constitui o ingerință și pentru a aduce atingere drepturilor reclamantei în temeiul art. 8 [a se vedea *mutatis mutandis*, *Pihl împotriva Suediei* (dec.), nr. 74742/14, pct. 25, 7 februarie 2017]. Prin urmare, nu poate accepta argumentul Guvernului potrivit căruia această dispoziție nu era aplicabilă în speță. Capătul de cerere al reclamantei nu este nici vădit nefondat, nici inadmisibil pentru alte motive enumerate la art. 35 din Convenție. Prin urmare, trebuie să fie declarat admisibil.

24. Acest capăt de cerere este însă legat de cel examinat în temeiul art. 6 din Convenție. Având în vedere constatările de mai sus (a se vedea supra, pct. 20), Curtea consideră că nu este necesară examinarea separată a acestuia.

CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

25. Reclamanta a pretins 50 000 de euro (euro) pentru prejudiciile morale suferite din cauza încălcării drepturilor sale.

26. Guvernul a susținut că o constatare a încălcării ar constitui o reparație echitabilă suficientă.

27. Curtea consideră că prejudiciu moral suferit de reclamantă ca urmare a încălcării drepturilor sale prevăzute de art. 6 din Convenție nu poate fi reparat prin simpla constatare a unei încălcări. Prin urmare, îi acordă reclamantei 6 000 EUR, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit pentru această sumă.

28. În continuare, Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 6 din Convenție;
3. Hotărăște că nu este necesar să examineze capătul de cerere în temeiul art. 8 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni, 6 000 EUR (șase mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral, sumă care trebuie convertită în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;
 - (b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade, majorată cu trei puncte procentuale;
5. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 21 decembrie 2021, în conformitate cu art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulamentul Curții.

Ilse Freiwirth
Grefier adjunct

Gabriele Kucsko-Stadlmayer
Președinte